

Katolickie Stowarzyszenie Lekarzy Polskich

Oddział Mazowiecki bł. Ewy Noiszewskiej

STANOWISKO ODDZIAŁU MAZOWIECKIEGO I RADOMSKIEGO KATOLICKIEGO STOWARZYSZENIA LEKARZY POLSKICH w sprawie projektu rozporządzenia Ministerstwa Zdrowia umożliwiającego dostępność tabletki „dzień po” od 15. roku życia w aptekach w ramach porady farmaceutycznej.

Warszawa 10 kwietnia 2024 roku

Katolickie Stowarzyszenie Lekarzy Polskich jest przeciwnie udostępnianiu tabletek „dzień po” nastolatkom po 15 roku życia w ramach porady farmaceutycznej. Takie działania zaburzać będą zdrowie prokreacyjne dzieci i młodych kobiet, ich psychofizyczny i społeczny rozwój, będą pozbawiać rodziców prawa do wychowania swoich dzieci.

1. Opublikowany 3 kwietnia 2024 roku projekt rozporządzenia, który ma zacząć obowiązywać od 1 maja 2024 roku, jako „program pilotażowej opieki farmaceuty sprawowanej nad pacjentem w zakresie zdrowia reprodukcyjnego”, banalizuje zakres odpowiedzialności farmaceuty za zdrowie prokreacyjne nastolatka sprowadzając go jedynie do krótkiego wywiadu na zapleczu apteki i wydania recepty na środek hormonalny, bez możliwości diagnostyki stanu zdrowia nastoletniego dziecka, rozpoznania obecności współistniejących chorób czy ciąży, oraz braku dostępu do dokumentacji medycznej. Farmaceuta za taką poradę otrzyma 50 zł, podczas gdy porada położnej dotycząca profilaktyki zaburzeń zdrowia matki w okresie okołoporodowym jest wyceniona na nieco ponad 30 zł. Ministerstwo Zdrowia przeznacza więcej środków na promocję „bezpiecznego”, nieuporządkowanego współżycia seksualnego dzieci niż na zdrowie przyszłych pokoleń Polaków.
2. Z charakterystyki Produktu Leczniczego Octanu uliprystalu w dawce 30 mg, zawartego w preparacie EllaOne, (tabletki „dzień po”) wiemy, że „nie stosuje się u dzieci przed okresem dojrzewania w przypadku nagłej antykoncepcji”.¹ Stosowanie preparatów hormonalnych silnie działających na organizm, nie jest obojętne dla zdrowia kobiety a zwłaszcza nastolatki w okresie dojrzewania układów rozrodczego i hormonalnego, które trwa co najmniej do 18 roku życia. Troska o płodność nie może sprowadzać się jedynie do zapobiegania ciąży.
3. Podkreślanie przez Ministra Zdrowia, że „usługa farmaceutyczna nie jest świadczeniem zdrowotnym” sprawia, że osoby od 15. roku życia mogą otrzymać receptę na tabletkę hormonalną "dzień po" bez wiedzy opiekuna prawnego co wprowadza dorosłych i młodzież w błędne myślenie, że nastolatka może przyjmować dowolne środki hormonalne bez nadzoru rodzicielskiego i lekarskiego.

¹ [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://ec.europa.eu/health/documents/community-register/2016/20160502134849/anx_134849_pl.pdf](https://ec.europa.eu/health/documents/community-register/2016/20160502134849/anx_134849_pl.pdf)

4. Przypominamy, że na wniosek Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, preparat uliprystalu w dawce 5 mg, decyzją Głównego Inspektora Farmaceutycznego z dnia 13.03.2020 r. został wstrzymany w obrocie w Polsce po rekomendacji Komitetu ds. Oceny Ryzyka w Ramach Nadzoru nad Bezpieczeństwem Farmakoterapii z powodu pojawienia się przypadku ciężkiego uszkodzenia wątroby, w wyniku którego konieczny był przeszczep wątroby.²
5. Wielokrotne zapewnianie przez Ministra Zdrowia, że „dostępna antykoncepcja awaryjna, tzw. tabletki „dzień po”, jest bezpieczna” do przyjmowania raz na miesiąc, nie zmienia faktów, że preparat hormonalny podany w wysokiej, czasem wielokrotnie powtarzanej dawce zaburza prawidłowe funkcjonowanie organizmu dziecka i młodej kobiety. Ministerstwo Zdrowia udostępniło wykaz kilkudziesięciu działań niepożądanych po zastosowaniu EllaOne, zgłoszonych do Europejskiej Bazy Zgłoszeń Działań Niepożądanych w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 30 kwietnia 2020 r.³ Często zgłaszano krwotok z pochwy, bóle brzucha i głowy, mdłości, wymioty, zawroty głowy i uczucie zmęczenia, oraz dreszcze, gorączkę, drażliwość, bezsenność, zaburzenia widzenia, zaburzenia cyklu miesięczkowego, senność i zaburzenia koncentracji.⁴
6. Udowodniono, że ułatwiony dostęp do środków „dzień po” jest przyczyną zwiększenia częstości stosunków płciowych, co potencjalnie zwiększa częstość nieplanowanych ciąży.^{5,6} Mimo, że pigułka „dzień po” może zapobiec niezamierzonej ciąży u konkretnej kobiety lub zniszczyć zarodek, to stosowanie tego środka nie ma wpływu na wskaźniki aborcji na poziomie populacji.⁷ Upowszechnienie tabletek nie jest więc właściwą drogą dla ograniczenia częstości aborcji.
7. Łatwy dostęp do pigułek „dzień po” niewątpliwie przyczyni się do obniżenia wieku inicjacji seksualnej, wzrostu częstości nieuporządkowanych relacji seksualnych, zakażeń przenoszonych drogą płciową, co w przyszłości może zwiększyć częstość zaburzeń płodności, porodów przedwczesnych oraz nowotworów narządów płciowych i przewlekłych bólów brzucha.
8. Pani Minister Zdrowia uporczywie dążąc wbrew stanowisku Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do zapewnienia nastolatkom tabletek „dzień po” pomija milczeniem mechanizmy działania EllaOne, które polegają na hamowaniu lub opóźnianiu owulacji, wpływie na grubość endometrium, zaburzeniu jego dojrzewania i struktury co może uniemożliwić zagnieżdżenie się zarodka w błonie śluzowej macicy prowadząc do jego obumarcia.⁸ EllaOne nie zapobiega owulacji, jeśli będzie przyjęta w najbardziej płodnych dniach cyklu.⁹ Uliprystal zwalnia perystaltyczne skurcze mięśniówki jajowodów, zwiększa tym samym częstość ciąży pozamacicznych, zagrażających życiu kobiet.

² Indeks leków Medycyna Praktyczna - <https://indeks.mp.pl/leki/desc.php?id=7936>

³ <https://mgr.farm/aktualnosci/krwotok-z-pochwy-wsrod-najczestszych-dzialan-niepozadanych-pigulki-dzien-po/>

⁴ chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://ec.europa.eu/health/documents/community-register/2016/20160502134849/anx_134849_pl.pdf

⁵ Atkins D. Association between increased availability of emergency contraceptive pills and the sexual and contraceptive behaviors of women. *Journal of Public Health Policy*. 2014, Aug 35 (3), 292 – 310 doi: 10.1057/jphp.2014.3

⁶ Polis CB, Grimes DA, Schaffer K, Blanchard K, Glasier A, Harper CC. Advance provision of emergency contraception for pregnancy prevention (full review). *Cochrane Database Syst Rev*. 2010, Issue 3.

⁷ Michie L, Cameron ST. Emergency contraception and impact on abortion rates. *Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol*. 2020 Feb;63:111-119. doi: 10.1016/j.bpobgyn.2019.06.008. Epub 2019 Jul 3. PMID: 31362908.

⁸ Miech RP. Immunopharmacology of ulipristal as an emergency contraceptive. *Int J Womens Health*. 2011;3:391-7. doi: 10.2147/IJWH.S25887. Epub 2011 Nov 22. PMID: 22140327; PMCID: PMC3225469.

⁹ Mozzanega B, Nardelli GB. UPA and LNG in emergency contraception: the information by EMA and the scientific evidences indicate a prevalent anti-implantation effect. *Eur J Contracept Reprod Health Care*. 2019 Feb;24(1):4-10. doi: 10.1080/13625187.2018.1555662. Epub 2019 Jan 18. PMID: 30656992.

Katolickie Stowarzyszenie Lekarzy Polskich uważa, że:

1. Udostępnianie nastolatkom zakupu pigułek „dzień po” jest nieetyczne, naraża ich przyszłe zdrowie prokreacyjne a rodziców pozbawia odpowiedzialności za zdrowie i życie swoich nieletnich dzieci.
2. Proponowana usługa farmaceutyczna obciąża sumienia farmaceutów decyzją wydania recepty na tabletkę „dzień po”, naraża ich na konflikty z rodzicami, niszczy relacje rodzinne, uczy młode pokolenie przedmiotowego podejścia do poczętego życia.
3. Masowe udostępnienie nastolatkom tabletek „po” sprzyjać będzie postawom egoistycznym, zwłaszcza wśród chłopców, moralnej deprawacji dzieci i młodzieży, będzie uczyć braku odpowiedzialności za siebie i innych oraz za poczęte ludzkie życie.

Stanowczo żądamy natychmiastowego wycofania się Ministerstwa Zdrowia z proponowanego projektu, który uważamy na podstawie obecnej wiedzy medycznej za destrukcyjny dla dojrzwania fizycznego i psychicznego młodych ludzi oraz bardzo szkodliwy dla obecnego i przyszłych pokoleń.

Prof. dr hab. n. med. Bogdan Chazan, specjalista ginekologii i położnictwa,
Wiceprezes Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich

Dr Grażyna Rybak, specjalista pediatrii, (www.kslpmazowsze.pl)
Prezes Oddziału Mazowieckiego Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich

Dr Andrzej Niemirski, lekarz chorób wewnętrznych, specjalista medycyny rodzinnej,
Prezes Oddziału Radomskiego Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich

Do wiadomości otrzymują:

Minister Zdrowia Izabela Leszczyna, Prezydent RP Andrzej Duda,

Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej Łukasz Jankowski, Marszałek Sejmu RP Szymon Hołownia, media